

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pôli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 20. septembra 1876.

O b s e g: Razglas kmetovalcem, ki imajo lanénega ali konopnenega prediva na prodaj. — Rujavo senó, kako se napravlja in kaj koristi. — Ali je treba vsako leto obrezavati trto? — Kako spoznati, da v platnu ni pavole. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Kmetijska tabora. — 6. občni zbor Cecijilenega društva v Gradcu. — Tri dni na Koroškem. (Konec.) — Šege in navade Turkov. (Konec.) — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas kmetovalcem,

ki imajo lanénega in konopnega prediva na prodaj.

Od sl. ministerstva kmetijstva je, kakor druge družbe kmetijske, tudi družba kmetijska Kranjska prejela sledeči dopis od 8. dne t. m.:

„Na Francoskem letos niso skor nič lanú in konopelj pridelali. Zato se je več velikih obrtnikov in fabrikantov Francoskih obrnilo na c. kr. Avstrijsko-ogerski general-konsulat v Parizu z vprašanjem: ali ne bi bilo mogoče, da bi prav veliko lanénega in konopnega prediva, ki se potrebuje za débele vrvi na ladijah, za platno za jadra (Taue und Segeltuch) in druge tkanine, se nakupilo v našem cesarstvu.

Imenovani Avstrijski konsulat v Parizu želi tedaj izvedeti: kakošna je bila letina za lan in konoplje v našem cesarstvu, — koliko tega prediva bi se móglo za Francosko dobiti, — v katerih krajih in od katerih kmetovalcev ali trgovcev in pa po čim cent?

Gledé na dobiček, ki iz te kupčije utegne Avstrijskim deželam doiti, vabim častito družbo, naj, brž ko je mogoče, na navedena vprašanja c. kr. Avstrijsko-ogerskemu general-konsulatu naravnost v Pariz odgovor dá.“ —

Da more družba kmetijska poročati general-konsulatu v Pariz, treba, da jej kmetovalci, ki imajo veliko lanénega ali konopnega prediva na prodaj ali si ga upajo po družih kmetovalcih skupaj spraviti, kmalu naznanijo to in na gori postavljena vprašanja odgovor dadó. Kupčija utegne dobra biti.

Glavni odbor družbe kmetijske Kranjske
v Ljubljani 17. septembra 1876.

Rujavo senó,

kako se napravlja in kaj koristi.

Rujavo senó ali rujava mrva (Braunheu) je iznajdba novejših časov; pri nas je ta naprava še celó malo znana, pa tudi v taci deželah, katerim je znana, so nekateri gospodarji preveč boječi, da bi se je lotili, kakor zasluži.

V časniku družbe kmetijske Tirolske gosp. Jurij Kolb po lastnih skušnjah napravo rujavega sená z navdušeno besedo na srce poklada.

On trdi, da se ž njim

1) veliko časa in dela, pa tudi

2) veliko krme prihrani.

Vse to dokazuje.

Naj tedaj na prid gospodarjem pred vsem povemo, kako on uči, rujavo mrvo pripravljati.

Senó se ne sme, kakor je navada, suho domú zvoziti, ampak vlažno (feucht); senó se ne sme na senožeti po zraku in solncu posušiti, ampak v sapi ali v svislih na kupih po lastni gorkoti.

Težko je sicer, prav natanko povedati, kako vlažno naj je seno ali koliko vlažnosti naj še v sebi ima, kedar se domú vozi; al par stopinj vlažnosti več ali manj, to nič ne škoduje, in gospodarju zarad tega ni treba preboječemu biti. Vselej naj je pa senó še toliko vlažno, da pri nakladanji in izkladanji sená cvetje, perjiče in seme se še trdno držijo stebelj in ne odpadajo. Utegne pa senó še nekoliko bolj vlažno biti, le tako presno (frišno) ne sme biti, da je še trava.

Ko se je senó domú zvozilo, mora gospodar posebno na to gledati, da se na kupu močno pohodi in stlači. To delo je sicer težavno, ker delavci pri neprenehnem tlačenju veliko vročino strpeti morajo; zato mora gospodar zmirom vpričo biti in včasih sam na kup stopiti, da se prepriča, je li kup trdno stlačen ali ne. Pretrdo ni kup nikoli stlačen; če pa moreš od strane z roko v kup seči, je to znamenje, da je še prerahel.

Čem bolj trd je kup, tem bolj in hitreje se zgreje, tem bolj mokrota iz njega izpuhti in senó tem bolj postane suho in prhko. Delavci pa morajo enakomerno in neprenehoma stopati po kupu in ga tlačiti; če le enkrat postojé, se ta plast pozneje ne stlači več trdo, senó se ne zgreje enakomerno, vlažnost ostane na tem mestu in senó plesne. Zato ne moremo gospodarjem dosti priporočati, da so sami ali kak drug zanesljiv človek namesti njih pri tem delu pričujoč, ki delavce nadzoruje in jih naganja, da neprenehoma pohajajo seneni kup. Na 100 kvadratčevljev površine se šteje 1 delavec, da seno s pohodom tlači.

Seneni kup ali stolp ne sme pod 4 čevlje in ne čez 20 čevljev visok biti; širok utegne biti kakor koli. Če je kup nižji od 4 čevljev, se senó ne zgreje zadosti, vlažnost izpuhti prepočasi in plesnina se ga loti.

Če pa je kup viši od 20 čevljev, se zgreje preveč, vročina ne more hitro zbežati in senó se potem vname.

Ko je seneni kúp 4 do 20 čevljev visok, se na-nj položi pol čevlja slame, in naj delavci še pol ure tlačijo. V to slamo puhti vlažnost in tako se odvrne plesnoba.

Ko je tako kúp narejen, že po preteku 3 dni začne v njem vročina, ki postane tolika, da ne moreš roke v njem držati. Odslej mora kup popolnoma miren biti. Čez 6—8 tednov se zgubi vročina in seno je suho in prhko; po barvi je rujavó, sem ter tje je tudi kak listek črn, močno in prav prijetno diši.

(Konec prihodnjič.)

Ali je treba vsako leto obrezavati trto?

Imam brajdo na zidu svoje hiše, ki sem jo dal vsako leto prav pošteno obrezati. Lansko leto obrezal mi jo je v tem stroku dobro izveden mož iz Dolenskega. Vsako leto je bila obrezana o pravem času, kakor sem si zapomnil čas obrezovanja, ko sem na Dolenskem pastiroval — al 9—10 let nisem ne enega zdravega grozda dobil! Preteklo pomlad pa je nisem dal obrezati — in glejte si! — letos je grozdje lepo zdravo in obilno ga je. — Ne smem pa pozabiti naznaniti, da druga leta je sicer lepo cvetelo in jagode nastavilo; ko pa so bile debele ko drobán grah, plesnivati so začele in kmalu po tem so se razpokale ter posušile.

Zdaj jaz tako-le tuhtam: Gotovo je trta preveč „jokala“ — preveč soka zgubila — in ob moč prišla. Ne vem, ali je bil Stvarnik svetá tudi Noetu nauk dal, naj trto obrezuje; skoraj gotovo tega od začetka ni prakticiral in vendar je tako dobro kapljico pridelal, da je bil tako debelega „Matevžeka“ dobil. Zatoraj, če še dočakam prihodnje spomladi, bom nekoliko brajde dal obrezati, nekaj pa ne — in izid mi bo nauk, ki ga naznam „Novicam“. *Experientia rerum* magistra. Vse poskusite; kar je dobro, to obdržite!

Onega mrčesa „žabic“, ki sem ga omenil v dopisu v 36. listu „Novic“, ni več videti, in tudi ni čuti, da bi delal škodo; zato ne morem vstreči želji sl. vredništva.

Poleg Kranja.

B. V.

Našim gospodinjam nekaj.

* *Kako spoznati, da v platnu ni pavole.* Dandanes se godí veliko goljufij v tem, da se med platneno prejo meša pavola. Gospodinjam, ki se pri kupovanju platna nočejo okupiti, podamo lahak pomoček s tem-le: Košček suhega platna treba pomočiti v olje in olje potem iz platna močno izžeti. Skozi nitke, ki so platnene, se potem skozi svéti, pavolnate pa ostanejo bele. Razloček med skozvidnimi in pa belimi nitkami je tako očiten, da se bele (pavolnate) lahko štejejo, koliko jih je vmes.

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca septembra.

Dné Leta

9. 1828. se je na polji poleg Powrica v Škociji prvič poskusila kosilnica vpričo obilnega ljudstva.
9. 1831. je kamenje deževalo v okolici Veseliški na Moravskem.

Dné Leta

10. 1816. je bila še le končana žetev v srednji Nemčiji. To leto je bila najslabeja letina tega stoletja zavoljo neprenehane deževanja; nasledek njen je bila velika dragina žita po vsej Evropi in po mnogih deželah lakota.
13. 1493. je pater Martyr iz Hispanijole v Ameriki prvo poročilo o krompirji poslal velikemu škofu v Granadi na Španjskem.
13. 1779. je Pruski kralj Friderik II. oklicati dal opomin zaradi neizmernega uživanja kave. V tem razglasu so se brale med drugim sledeče besede: „Presvitli kralj sam je v mladosti izrejen bil s pivno juho (Biersuppe); ona je bolj zdrava kakor kava, tedaj se ljudje tudi zdaj lahko izrejajo s pivno juho.“
13. 1866. je bila prva velika konjska razstava v Moskvi na Ruskem.
15. 1852. je umrl Janez Ludovik Metzger, vrtnarski ravnatelj v Heidelbergu na Badenskem. Ta mož si je neumrljive zasluge pridobil za omiko prostega ljudstva in povzdigo sadje in vinoreje; bil je tudi izvrsten ljudski pisatelj.
15. 1858. se je oklical cesarski patent, ki je desetino odpravil in namesti nje odškodovanje vpeljal grajščakom na Erdeljskem.

(Dalje prihodnjič.)

Kmetijska tabora,

v katerih bo gospod Piskar predivstvo po Belgiškem načinu razkladal v nedeljo 24. dne tega meseca v Stari Loki na Gorenskem, v Šmartnem pri Litiji na Dolenskem pa v nedeljo 1. dne prihodnjega meseca, in če treba, tudi sledeča ponedeljka, sta po dopisih, ki jih je družba kmetijska prejela od c. k. okrajnih glavarstev v Kranji in v Loki, dovoljena.

Podpisani odbor tedaj naše gospodarje, stare in mlade, ki želijo ta brezplačni poduk slišati, še enkrat vabi, naj pridejo od blizo in daleč oklicane dni v Staro Loko ali Šmartno pri Litiji.

Glavni odbor družbe kmetijske.

Muzikalne stvari.

6. občni zbor Cecijilenega društva v Gradcu.

V 36. listu so tudi „Novice“ priobčile vabilo k udeležbi navedenega zbora; naj danes nekoliko povemo o izidu njegovem.

Pred vsem se nam treba zdi, cilj in konec tega društva na kratko razložiti našim čitateljem.

Cerkvena muzika, ki so jo do srednjega veka (kakor znanstva in umetnosti v obče) gojile le osebe duhovnega stanú, je malo po malo tako plitka postala, to je, od svojega prvotnega izgleda — Gregorian-skega korala — tako se oddalila, da je cerkev že nameravala figuralno petje prislužbi Božji odpraviti. Palestrina (najslavniši mojster stare Rimske muzične šole, l. 1571. kapelnik v cerkvi sv. Petra) je s skladbo svoje odlične maše „missa papae Marcelli“ rešil figuralno petje v cerkvi, tako, da je poleg koralnega petja dopustila tudi figuralno. Med tem pa se je svetovna godba od cerkvene sčasoma emancipirala in na svoje lastne noge postavila. Dospevši na znatni vrhunec svoje popolnosti se je pa instrumentalna muzika (orglje, prav za prav cerkven instrument, so bile odnekaj do-

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold, za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 27. septembra 1876.

O b s e g: Razpis konkursa. — Rujavo senó, kako se napravlja in kaj koristi. (Kon.) — Gospodarske skušnje. — Gospodarjem in srenjskim občinam, ki lončenih ceví za vodotoče potrebujejo. — Ponudba cepljenih sadnih dreves ali pa divjakov. — Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih. (Dalje.) — Krogoték ali kolobar različnih snóv v naravi. — Je li vspeh jugoslovanskega boja vreden prolite krvi? — Slovensko slovstvo. — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Noviĉar.

Gospodarske stvari.

Razpis konkursa.

Na c. kr. visoki šoli Dunajski za kmetijstvo ste izpraznjeni za šolsko leto 1876/7 dve državni štípendiji po 400 gold. Prošnjiki za te štípendiji naj svoji prošnji priložé spriĉalo uboštva, spriĉalo zrelosti po dovršeni viši gimnaziji ali realki, in pa še kakošno drugo spriĉalo, ĉe ga imajo. Prošnje se imajo narediti na naslov c. k. kmetijskega ministerstva (k. k. Ackerbauministerium) in vložiti pri rektoratu navedene c. k. visoke šole (k. k. Hochschule für Bodenkultur) na Dunaji zadnji ĉas do 10. oktobra t. l.

C. k. ministerstvo za kmetijstvo.
Na Dunaji 8. septembra 1876.

Rujavo senó,

kako se napravlja in kaj koristi.

(Konec.)

Tako kakor smo zadnjiĉ rekli, se napravlja rujavo senó.

Kdor se vprviĉ tega loti, je res v nekakem strahu, kako se bode ta naprava izvršila, vendar moremo zagotoviti, da nikakoršnega strahú ni treba.

Ĉe se pokošeno seno le preveĉ presno in zeleno, tedaj kot trava domu ne pelje, se ni nič bati.

Nekateri sicer priporoĉajo seno na travniku v kupe spraviti, da se v njih razgreje in potem, ko je rujavo barvo dobilo, kupe razmetati, da se seno popolnoma osuší. Al tako delati bilo bi zeló neumno, kajti pri rujavem senu ni rujava barva poglobitna reĉ, dobiĉek rujavega sena more se kje drugej iskati.

Ta dobiĉek pa obstaja:

1. V tem, da se z rujavim senom veliko ĉasa in dela prihrani.

Vsak gospodar vé, da se pri navadni košnji mora senó po 3 ali 4, ĉe deževno vremé nagaja, pa še večkrat po travniku razmetavati. Zato pa je treba veliko ĉasa in veliko delavcev. — Rujavo senó nasproti pa se dá pri ugodnem vremenu že v enem dnevu domú izvoziti, al vsaj v dveh dneh vselej, ĉe le ne dežuje. Pred dvema letoma smo zjutraj od dveh do desetih pokošeno senó že popoldne ob dveh s travnika domú peljali in nikoli lepšega in teĉnejšega sená videli. Ravno

tako se nam je posreĉilo takrat z otavo, ko so nasproti drugi, ki so z nami vred kosili in po navadi senó na travniku sušili, zeló nesreĉni bili s svojo košnjo zato, ker je drugi dan začelo deževati in jim je dež potem večkrat nagajal tako, da so še le ĉez 3 tedne namesti dobre mrve suh gnoj domu peljali.

Takim nezgodam se gospodar mnogokrat ne more ogniti, ki senó na travniku suši.

Iz vsega tega je tedaj oĉitno kot beli dan, da se z napravo rujavega sená veliko ĉasa in dela prihrani.

Z rujavim senom se prihrani

2. veliko več krme (živinske klaje):

a) pridela se je namreĉ veliko več.

Ne verjel bi, kdor se ni sam prepriĉal, koliko več krme se pridela z rujavim senom.

Kaj bi koristilo, pokositi senó o polnem cvetji, ĉe se ne izvozi še vlažno s travnika, tega nikakor ne razumemo. Naj gospodar po košnji le na travniku ostane in naj opazuje senó, ko se je osušilo, bo pa videl, kako perje in cvetje polagoma odpada. Kedar so stebila suha, takrat se gotovo tudi cvetje in perje v prah zmelje; al ravno zato, ker je perje in cvetje prah postalo in se na travniku ne vidi več, mislijo ljudje, da so vse s senom domu izvozili. Da pa to ni res, se gospodar lahko prepriĉa, ĉe nekoliko periš trave po košnji na zračnem kraju sušiti dá in jo ondi ležati pusti, potem pa tako posušeno travo primeri z nekolikimi periši sena na naloženem senenem vozu. Še posebno pa veljá to od detelj, na priliko od rdeĉe, nemške in turške detelje; kako izvrstna krma so te detelje, ĉe iz njih napravimo rujavo senó!

b) Rujavo senó je veliko bolj teĉno ali redívno, kakor navadno senó.

Perje, cvetje in seme imajo veliko več redívne moĉi v sebi, kakor stebila; al prihranjeno perje, cvetje in seme ni še vse, kar dela več teĉnosti in redívnosti v rujavem senu.

Ĉe pomislimo, koliko prijetne dišave (aromatiĉnega) izbeži iz navadno pridelanega sena in ĉe nasproti temu v pošte v vzamemo to, da večí del te dišave ostane v rujavem senu, moramo po takem paĉ priznavati, da je rujavo seno veliko veliko bolj redívno in okusno, kakor navadno seno, in res bi bilo zanimivo, obojno seno zarad teĉnosti kemiĉno preiskavati in ob enem pozvedeti, kaj se je spremenilo v senu po vroĉini, katera se naredi na kupu pri izdelovanji rujavega sena. Al mi to preiskovanje prepušĉamo kemikom in smo za zdaj zadovoljni s tem, da vemo, da je živini:

- 1) rujavо seno ljubše, kakor vsako drugo,
- 2) da v mleku, v mesu in za moč pri delu 80 funtov rujavega sená toliko zaleže, kolikor 100 funtov navadnega.

Če se seno ni še toliko osušilo, kolikor želimo, in če deževno vreme nastopiti žuga, vozimo ga raje nekoliko bolj vlažnegu domu in kedar ga razkladamo z voza, naj en delavec, kedar senó na kup poklada, kjer se ima rujavо senó delati, zmirom na eno lego sena dene eno lego slame in to tako dolgo, da seneni kup nameravano višino doseže. Slama na-se vleče vlažnost ali mokroto; dobiva, kedar seno na kupu vrè, čedalje bolj temno barvo in dišavo sená, po kateri tudi ta slama dobí okus sena. Največkrat smo rženo slamo po tem načinu predelali v dobro krmo; se vé da to veljá tudi od družih slam.

3) Z rujavim senom se prihrani veliko prostora, kajti dva voza vlažno pohojenega sená ne potrebujeata toliko prostora kot en voz suhega. — Ker rujavо seno na kupu tako trdo stlačeno leží, zato imamo en poseben nož, s katerim seno navpik od zgori doli od kupa režemo.

Glavna stvar zmirom, in to moramo še enkrat ponavljati, je pa to, da je kup najmanj 4 čevlje visok in da se kar največ je mogoče, trdo vkup stlači.

Naj naši gospodarji ta poduk, kakor mislimo, popolnoma jasno pisan, pazljivo beró, in potem prihodnje leto brez strahú poskusijo. Porok smo jim, da se ne bodo kesali, kajti deževno vreme jim v prihodnje ne bode moglo več nagajati.

Gospodarske skušnje.

* *Gosenice, črvi in vsaki drugi mrčes na vrtih se, po mnozih skušnjah na Tirolskem, pokončavajo s tem-le gotovo:*

a) voda, v katerih je gospodinja krompir kuhala, naj se dá shladiti, in ž njo naj se polijó grêde na vrtu; vsake sorte črvi in mrčesi, ki bivajo v zemlji in oškodujejo korenine zelenjadi ali drevja, posebno pa zelene gosenice na zelji se pomorijo s to vodó. Ko pa hočesh gosenice s zelja pregnati, vzemi metljico in poškropi zelje s ohlajeno krompirjevo vodo;

b) če pa je imenovanega mrčesa sila veliko, polij grêde (ne pa rastlin) po dežji z gnojnico, in pokončal boš škodljivce.

* *Dobra pomoč zoper vrtne in poljske miši.* Bela mišica (arsenik) in pa fosfor sta včasih zeló nevarna, če psi in mačke pridejo do njih in se ostrupenijo. Brez nevarnosti in brez dubá, ki svojo moč dolgo obdrži in se dá povsod lahko rabiti, je pa ta-le: Vzemi nekoliko jederc od buč, odpri jih na enem kraju in deni malo prahú vranjega očesa (nux vomica pulver) vanje, ter jih podtakni po semenskih in družih grêdah. Vranje okó je sicer tudi strup, vendar tako rabljeno je brez nevarnosti.

Gospodarjem in srenjskim občinam, ki lončenih ceví za vodotoče potrebujejo.

Po dovoljenji visocega ministerstva kmetijstva mi je slavna družba kmetijska Kranjska izročila mašino, s katero že nekoliko let izdelujem za vodotoče in drenažo lončene ceví. Da so lončene, dobro žgane ceví veliko boljše in bolj trpežne, kakor pa lesene, to, mislim, je sploh znano. Koliko lesá nam je dozda v zemlji že segnjilo! Cement v vodi nikoli na falí in ceví, če so dobro žgane, pa ravno tako za zmirom ostanejo,

kar nam spričujejo stare ceví, ker so bile že čez sto let v zemlji, pa so še dandanes prav take kakor so bile takrat, ko so jih položili. Tudi ima voda v lesenih vodotočih večkrat slab okus, po lončenih pa je ravno taka, kakor izvira iz studenca. Vrh tega pa so ločene ceví še veliko cenejše kakor lesene. Ceví z najmanjšo luknjo dajem seženj po 60 krajc., zraven teh jih imam pa še tri sorte z večimi luknjami, kolikor se več ali manj vode potrebuje; cena se vé da je po tem tudi viša. Kdor ene ali druge sorte želi, naj blagovoli mi pisati; jez pridem na svoje stroške svet ogledat in se o vsem drugem pogodit. Gosp. dr. Janez Bleiweis, ki so nedavno sami prišli k meni ogledat mojo fabriko, so se čudili nad veliko zalogo in dobro izdelanimi cevmi. Če pa mi zaloga ostane, ne bom več delal in dam mašino sl. kmetijski družbi nazaj.

Andrej Net,
posestnik na Kokrici pri Kranji (Post Krainburg).

Ponudba cepljenih sadnih dreves ali pa divjakov.

Približuje se nam zopet jesen in to najboljši čas, da začnemo drevesca presajati. Zato naznanjam, da imam pripravljenih okoli 40.000 prav lepih divjakov, ki jih dam prav po nizki ceni: hruševih in jabelčnih po krajcarji, kolikor jih kdo želi. Med divjaki imam eno leto cepljenih tepek po 5 krajcarjev. Imam pa tudi zadosti odraščanih požlahnjenih dreves, od enega sežnja do poldruzega visocih, prav dobrih in imenitnih sort: jabelka po 30 krajc., hruške pa po 40 krajc. Tudi pritličnih jabelk in hrušek po 30 krajc. imam prav lepih. Teško je, v tolikem številu dreves vse sorte po imenu zaznamovana imeti; imam pa vendar tudi z imenom zaznamovih precej, ki pa so po 5 krajc. dražja. — Kdor želi kaj kupiti, naj mi pismeno naznani in naročí, kako naj mu jih pošljem. S tem naznanilom mislim vstreči mnogim sadjerejcem, pa tudi predstojnikom šolskih drevesnic.

Andrej Net,
posestnik na Kokrici pri Kranji (Post Krainburg).

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca septembra.

Dné	Leta	
18.	1794.	Edini dan, ko se je v 18. stoletji začela trgatav na Virtemberškem, katera je dosihmal zmirom le bila oktobra meseca.
18.	1845.	Se je povsod pokazala bolezen krompirja; vsled nje je bila na Pruskem prepovedana izvoznja njegova.
19.	1783.	Se je odpravila sužnost na Badenskem.
19.	1846.	So se o priliki 10. zbora kmetovalcev ustanovile na Joaneumu v Gradcu štipendije za kmetiške mladenče v spomin nadvojvode Ivana.
19.	1870.	Je obhajala družba kmetijska Štajarska 50letnico svojega obstanka, in položil se je prvi kamen spominku nadvojvode Ivana.
19.	1873.	Je bil prvi mednarodni kongres (shod) kmetovalcev in gozdarjev ob priliki svetovne razstave na Dunaji.